

Michał Jakubowicz - Dziady

[1]

Opis wydarzenia:

dzień otwarcia: 11.09.2020 (piątek), godz. 12.00–17.00 / wstęp wolny

wernisaż on-line: 11.09.2020 (piątek), godz. 18.00 / [facebook Wozowni](#) [2]

[2] Wystawa „Dziady” konfrontuje różne dyskursy nawarstwiające się w miejscach dawnych niemieckich cmentarzy, współczesnych polskich parkach, terenach zielonych, skwerach. Przestrzeń publiczna, sakralna oraz natura tworzą specyficzny dialog o pamięci, historii, ludziach, strachu, o stylach życia i umierania. Według dawnych polskich tradycji obrzęd dziadów polega na spotkaniu żywych z umarłymi przodkami, młodych ze starymi, współczesności z historią. Na wystawie polskie narracje i współczesne style życia skonfrontowane są z dwójako obcą tradycją: obcą, bo niemiecką, oraz obcą, bo ewangelicką. Czy respekt wobec hierarchii autorytetów wbrew samodzielnej interpretacji tekstu jest immanentną cechą polskiej religijności? Czy lęk wobec niemieckich pozostałości jest nadal aktualny? Co bardziej straszy znaki przeszłości czy ich obecna materialność? Tradycja wyparta z pejzażu kultury widoczna jest jeszcze w nagiej naturze, gdzie drzewa i kamienie pełnią rolę świadków niechcianej historii. Wystawa to część projektu „subPark”. Pokazuje wyniki fotograficznych wypraw do miejskich terenów zielonych po zachodniej i północnej stronie Polski.

Jak mówi sam autor: „Wystawa zainspirowana jest stanem natury w miejscach dawnych niemieckich cmentarzy zlokalizowanych na zachodnich i północnych terenach Polski. Geometryczne układy drzew pojawiają się w roli niemych świadków historii i stanowią współczesne znaki tego, co było. Tak jak fotografie, drzewa są znakami. Utrwalają pewien układ elementów będących trwałą strukturą przypisywaną do zmieniających się kontekstów społecznych. Drzewa zmieniają znaczenia, mogą być huśtawką, domem dla zwierząt, przedmiotem użytkowym, wyrazem intencji zaistniałej na początku, przy nasadzeniu. Mowa tu zatem o pewnej funkcji, która stała się нефunkcjonalna. Cmentarne drzewa będąc tworem kulturowym, obrzędowym, religijnym oddane zostały naturze, a właściwie przeoczone jako ten element obcej kultury, który nie był w pełni obcy, poddawał się oswojaniu, naturalizacji w coś przejściowego, w park. Po wojnie wiele niemieckich cmentarzy stało się polskimi parkami. Taka transformacja zaistniała głównie w miastach, natomiast w mniejszych miejscowościach, a szczególnie na wsiach cmentarze zostały zachowane jako szczególne miejsca niepoddające się akcji polonizacji nowych terenów, zachowane przez miejscową ludność. Współcześnie to miejsca często zaniedbane i zapomniane, wymazane z pamięci i tożsamości, gdyż

wiele pomników pozbawionych jest napisów. Nagrobne kamienie zgrzytają a drzewa szumią w kulturowej semiozie. Elementy natury stają się nowymi pomnikami, geologicznymi atrakcjami, muzeami, prywatnymi znaleziskami. Współ z nowymi nazwami i funkcjami natura prowadzi przechodniów w zaświaty. We współczesnych polskich wsiach, ale też miastach, zachowują się świadectwa dawnych dziadów. Jeżeli straszą, to tylko dlatego, że nie w pełni zniszczone, nie zostały zasymilowane i włączone do codziennego porządku rzeczy. Nieme drzewa pełnią rolę łącznika w polsko-niemieckim dyskursie obciążonym wojennym dramatem, niezgodą, traumą, niepewnością. Neutralność drzew zasługuje na zainteresowanie i kontynuację w postaci obiektów sztuki, działań artystycznych. Chodzenie, przemieszczanie się w najbliższych odległościach może być podróżą w czasie, może być przekraczaniem granic, nie pozostaje niczym innym jak codziennością”.

Michał Jakubowicz – artysta wizualny używający w swoich pracach fotografii, filmu, obiektów, rysunku. Profesor uczelniany w Katedrze Grafiki Uniwersytetu SWPS we Wrocławiu, gdzie w ramach badań statutowych realizował projekt „Pamięć miejsca – dokumentacja zieleni ocalałej w miejscach nieistniejących niemieckich cmentarzy na terenach przyłączonych do Polski w 1945 r.”. Absolwent Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Zainteresowany teorią i praktyką sztuk wizualnych jako sposobami namysłu nad kulturą i komunikacją.

Data: 11.09.2020 12:00 — 25.10.2020 00:00

Miejsce: ul. Ducha św. 6

Organizator: [Galeria Sztuki Wozownia](#) [3]

Kategoria wydarzenia: Wystawa

Położenie:

Odnosiniki:

[1] https://www.torun.pl/sites/default/files/wozownia_michal_jakubowicz_opole_dawny_cmentarz_ewa_ngelicki.jpg

[2] <https://www.facebook.com/galeriawozownia>

[3] <https://www.torun.pl/pl/galeria-sztuki-wozownia>